

Redaktionelt forord

Corporate Governance - eller selskabsstyring - er et emne, som har tiltrukket sig stor opmærksomhed i de senere år, både i Danmark og i udlandet. Temaet er, hvordan erhvervs-virksomheder styres, eller mere præcist hvordan man styrer deres ledelser. Interessen kan begrundes på mange måder. Der er en oplagt samfundsøkonomisk interesse i »god ledelse«. En mere konkret begrundelse er, at der opstår særlige styringsproblemer i store virksomheder, hvor ejerskabet er spredt, og hvor der er adskillelse mellem ejerskab og ledelse. I denne situation opstår der et »magtvakuum«, et behov for at underkaste ledelsen »checks and balances«, som kan udskifte en inkompetent virksomhedsledelse, stille den til regnskab for aktionærene og offentligheden (sikre »accountability«) og give den incitamenter til at gøre et godt stykke arbejde for de relevante interessenter frem for at tjene egne interesser. Der findes dog også oplagte corporate governance problemstillinger i andre sammenhænge, eksempelvis spørgsmålet om styring eller eventuel privatisering af offentlige selskaber (»staten som ejer«, Finansministeriet, 2003), generationsskifteproblemer eller professionelle bestyrelser i familieejede selskaber foruden den vedvarende debat om omdannelse af store andelsselskaber til aktieselskaber.

Der kan altså ikke være tvivl om, at corporate governance er et vigtigt emne, og at det er vigtige spørgsmål, der diskuteres i debatten. Spørgsmålet er imidlertid, om der er et overbevisende rationale for (yderligere) offentlig

regulering på dette område. Det er emnet for denne udgave af Økonomi og Politik.

Steen Thomsen gennemgår argumenterne for regulering og konkluderer, at der ikke er noget overbevisende rationale for yderligere regulering, men måske nok for en vis afregulering, der dog nok kan vise sig vanskelig at gennemføre i praksis.

Mette Neville analyserer behovet for corporate governance lovgivning blandt de små og mellemstore selskaber. Hun konkluderer, at laissez-faire ikke er nogen egnet løsning, der bør i stedet vælges en deklaratorisk model, som dels giver parterne mulighed for at aftale egne løsninger, dels giver parterne en klar, gennemskuelig og hensigtsmæssig retsstilling, såfremt de ikke har udnyttet aftalefriheden eller kontrakten er mangelfuld. Disse krav opfyldes bedst ved enten anvendelse af deklaratoriske regler eller en deklaratorisk standardvedtægt. Det betyder, at der er et behov for en lovændring, hvor der indsættes en række alternative exitmuligheder i loven, så parterne ikke – som det er tilfældet i dag – risikerer at være fastlåst i et selskab med samarbejdsumulighed, eller hvor der foreligger væsentlig misligholdelse fra en af ejerledernes side, eller hvor der finder alvorligt majoritetsmisbrug sted.

Caspar Rose analyserer medarbejderrepræsentation i bestyrelser, som i disse år sættes til debat i kraft af globaliseringen af kapitalmarkederne og konkurrence med andre lande, der ikke bruger dette system. Han kon-

kluderer, at aktieinvestorerne, herunder udenlandske investorer, ikke har grund til at frygte tilstedeværelsen af danske medarbejderrepræsentanter, men det bør opfattes positivt, at medarbejderne tør tage et medansvar og vitterligt søger indflydelse på beslutningerne i bestyrelsen.

Jan Schans Christensen diskuterer brugen af uformelle kodeks i corporate governance, altså anbefalinger, til hvis manglende overholdelse der ikke er knyttet retlige sanktioner. Han konkluderer, at denne model langt fra er anvendelig i alle sammenhænge. Følg eller forklar-princippet bør kun anvendes på områder, hvor lovgiver finder, at de gældende retsregler yder en tilstrækkelig minimum-beskyttelse. Den yderligere adfærdsstyring, som ligger i et sæt anbefalinger, er et an-

liggende, som må drives af markedets aktører, blot den nødvendige gennemsigtighed foreligger.

Jens Valdemar Krenchel diskuterer den europæiske corporate governance politik. Corporate governance er nu de facto blevet et politiseret emne som en del af EU's handlingsplan for selskabsretten. Resultatet er blevet, at aktieudstederne – virksomheder og eksisterende ejere – i langt højere grad modsætter sig corporate governance i det hele taget. Europæisk erhvervsliv er nu samlet i en klar modstand mod regulering på området.

Steen Thomsen
Handelshøjskolen i København
Gæsterektor